

DUIN

JAARGANG 31, NR. 3/4
DECEMBER 2008

ISSN - 0168-7948

REDACTIE

BAS ARENS
PETER VAN DEN BERG
MARTIN DE JONGE
ARJEN KOK
MONIEK LÖFFLER
IKE SPAN

HOOFDREDACTEUR

JOOS VERSFELT

VORMGEVING

RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

PRE-PRESS EN DRUK

HOOIBERG SALLAND, DEVENTER

REDACTIE-ADRES

DUIN, POSTBUS 664
2300 AR LEIDEN
TEL. 071-5143719
FAX. 071-5143719
E-MAIL: STICHTING@DUINBEHOUD.NL
WWW.DUINBEHOUD.NL

BEZOEKADRES

BREESTRAAT 89 A, LEIDEN

LOSSE NUMMERS

€ 6,= (THEMANUMMERS € 7,=)

DONATEURSCHAP

BESCHERMHEER/VROUWE VANAF € 50,=
65+ € 14,=
PARTICULIEREN € 18,=
INSTELLINGEN € 31,=

BETALINGEN

GIRO 40 162 98 TEN NAME VAN
STICHTING DUINBEHOUD TE LEIDEN

ADVERTENTIES

REDACTIE DUIN
TEL. 071-5143719
E-MAIL: REDACTIE@DUINBEHOUD.NL

© STICHTING DUINBEHOUD

*Bij de voorkant:
Dynamische duinen tussen paal 15-20
op Terschelling. (foto: Bas Arens).*

- 3** VIJFTIEN JAAR DYNAMISCH ZEEREËPBEHEER
OP DE WADDENEILANDEN
BAS ARENS EN TONNIE OVERDIEP
- 6** DUINBEHOUD IN 2009 – ALLE HENS AAN DEK!
ARNOUD VAN DER MEULEN
- 8** AANGESLOTEN ORGANISATIES:
STICHTING OPEN DUINEN
FRITS BUNINGH
- 10** DUINBEHOUD IN ACTIE
- 12** DUINLEVEN
Insecten in de winter
PETER VAN DEN BERG

STICHTING DUINBEHOUD GAAT VERHUIZEN

Wij zijn vanaf 12 januari 2009 bereikbaar op een
nieuw adres:

Bezoekadres: Breestraat 89A, 2311 CK Leiden
Telefoon/Fax: 071-5143719

Onveranderd blijft:

Postadres: Postbus 664, 2300 AR Leiden
E-mail: stichting@duinbehoud.nl
Internet: www.duinbehoud.nl en www.nieuwenatuur.nl

Wilt u **donateur** worden van Stichting Duinbehoud en gratis het
tijdschrift DUIN ontvangen? Bel dan tijdens kantooruren naar
071-5143719 of e-mail naar: secretariaat@duinbehoud.nl

Opzeggingen vóór 1 november van het lopende jaar schriftelijk of
per e-mail (secretariaat@duinbehoud.nl) indienen. Als na 1 novem-
ber van het lopende jaar wordt opgezegd, loopt uw donateurschap
tot en met 31 december van het volgende jaar.

Insect, waar ben je?

Winter. Insect, waar ben je? In de grond? In het water? Verscholen tussen planten of achter boombast? In holle bomen? In het water? Vertrokken naar het verre zuiden? Allemaal waar, zelfs dat laatste.

In de grond bijvoorbeeld zitten versufte rode bosmieren, tot enkele meters diep, wachtend op warmere tijden. De groene specht weet ze te vinden: hij hakt zich omlaag en met zijn lange tong likt hij een lekker maaltje bij elkaar. Van de limonadewespen overwinteren de koninginnen eenzaam in (muizen-)holletjes. Talrijke insecten overwinteren als eitje, in de grond, in een stengel of geplakt aan een tak. Sommige soorten, bijvoorbeeld de jacobsvlinder, overwinteren als pop in de grond. Libellenlarven leven jaren in het water, dus ook in de winter. De kleine vos overwintert in kelders en holle bomen. Veel distelvlinders en atalanta's trekken in de nazomer zuidwaarts, naar het Middellands Zeegebied of nog verder. Ze komen nooit meer terug, maar uit eitjes daar gelegd kruipt een volgende generatie. Van deze vlinders trekken er vele in het nieuwe jaar noordwaarts, desnoods bij wind tegen. Arriveren ze hier, nauwelijks verwelkt en schijnbaar onvermoeid, dan leggen ze eitjes voor een volgende generatie. In zijn topjaren is trekvlinder gamma-uiltje onze talrijkste grotere vlinder.

Sommige insecten zijn ook nu actief: rupsen van diverse zandoogjes vreten op zachte winterdagen gras. Aan de binnenduinrand zie je 's avonds bij zacht weer vliegende vlindertjes, zoals de grote en kleine wintervlinder en de wachtervlinder.

U kent vast de galappels op eikenblaadjes. In de galletjes zit een larfje, waaruit zich een vrouwtjeswesp ontwikkelt. Die wesp wacht tot midwinter en knaagt zich dan naar buiten. Zonder te paren zet zij eitjes af op eikenknoppen. De larven daaruit doen fluweelgallen ontstaan. Deze lijken niet op de galappel en zijn bovendien veel kleiner. Uit de fluweelgal komt een mannetjes- of vrouwtjeswesp. Na de paring zetten de vrouwtjes eitjes af op eikenbladen, er ontstaat een galappel en het verhaal begint opnieuw.

